

ת"פ 5258/12/18 - מדינת ישראל נגד פלונית

בית משפט השלום ברמלה
תפ"ק 5258-12-18 מדינת ישראל נ' פלונית

כבוד השופטת עמיתה נירה דסקין	בפני
המאשימה	בעניין:
נגד	
הנאשם	
פלונית	

גזר דין

האישום :

הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בן זוג - עבירה לפי סעיף 382 (ג) לחוק העונשין, המיוחסת לה בכתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון.

מהלך הדיון בביהמ"ש הקהילתי - דיונים ותסקירים:

לכתחילה הוגש כתב האישום לבית המשפט ברחובות אך בדיון שהתקיים ביום 18.5.20, בפני כבוד השופטת פינק (סג"נ כתוארה אז) הודיעה ב"כ המאשימה כי הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו יתוקן כתב האישום, הנאשמת תודה ותורשע ותשלח בהסכמה לבית המשפט הקהילתי, ב"כ הנאשמת אישר את ההסדר.

כתב האישום הוקרא לנאשמת, היא הודתה בו וכבוד השופטת פינק רשמה בפניה את הודאת הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן - בביצוע עבירה של תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 382 (ג) לחוק והורתה על העברת התיק לכבוד הנשיאה לצורך קבלת החלטה להעברת הענין לבית משפט קהילתי.

התיק הועבר לבית המשפט הקהילתי.

התקיימו דיונים מרובים ובמהלך התקופה הוגשו תסקירי שרות מבחן.

ביום 4.1.21 הוגש תסקיר עומק ושרות המבחן דיווח כי הנאשמת עושה תהליך מאד יפה, שומרת על קשר, התחילה לימודים ובתכניתה להיות מורה לספורט.

תסקיר העומק סוקר את רקעה האישי והמשפחתי של הנאשמת.

מדובר במי שהינה נעדרת הרשעות קודמות ולא תלויים נגדה תיקי מב"ד נוספים.

הרקע להיכרותה עם בן הזוג - היותה בתקופה משברית בחייה בגין ניתוק קשר עם הוריה. לאחר היכרות בת שבועיים עברה להתגורר עמו יחד עם אמו. בתחילה מערכת היחסים היתה חיובית, אך בהמשך חלה התדרדרות שכללה התפרצויות כעס ונקיטת אלימות פיזית ומילולית כלפיה. שרות המבחן התרשם שמדובר בבחורה צעירה שגדלה בתא משפחתי מורכב שהתאפיין בהעדר יציבות, העדר דמויות הוריות תומכות ומציבות גבול ואף באלימות.

התסקיר מכיל פירוט קשיים ומיפוי צרכים ובניית תכנית שיקום בהתייחס לבעיות המרכזיות.

בהמשך הוגשו תסקירים שדיווחו על עריכת מאמצים להגיע לטיפול פרטני בשירות ושמירת קשר רציף ועקבי עם השירות. התסקירים השונים מלמדים על הגעה לפגישות כנדרש, העמקה בתחום יחסים, שמירה על יציבות בלימודים תוך הבעת שביעות רצון ושאיפה ללמוד תואר ראשון בחינוך גופני במכללת גבעת וושינגטון.

בשלב מסוים הועבר הטיפול בנאשמת לקצינת מבחן חדשה וגם בפניה בטאה הנאשמת נכונות לקדם את הליך הטיפול והוכיחה יציבות בלימודיה ובקשר עם שרות המבחן.

במהלך הדיונים שהתקיימו דיווח שרות המבחן על תהליך יפה תוך שמירת קשר עם השירות.

ביום 22.3.21 ביקש בא כח המאשימה להרשיע את הנאשמת על סמך הודאתה מיום 18.5.20, וציין כי עמדת המאשימה בתיק הינה כי ככל שהנאשמת תסיים בהצלחה את התהליך בבית משפט קהילתי, תעתור המאשימה למאסר על תנאי, של"צ לשיקול דעת שירות המבחן וצו מבחן לשנה.

עוד ציין כי הסניגורית תבקש בהמשך לבחון את סוגיית אי ההרשעה והטעון בעניין זה יהיה פתוח תוך שהסניגורית רשאית לטעון לגבי כתב אישום שהוגש נגד בן הזוג - המתלונן בתיק שלנו.

הסניגורית אישרה את הדברים תוך שציינה כי מדובר במקרה יוצא דופן שיצדיק סיום ההליך באי הרשעה.

בהמשך הדיונים המשיך שירות המבחן לדווח על מאמצים שעורכת הנאשמת לקיים קשר יציב עם שירות המבחן ולסגל לעצמה אורח חיים יציב.

דווח כי הנאשמת המשיכה בעריכת מאמצים לקידומה.

נוכח התנהלותה הראויה, קודמה במהלך השתתפותה בתהליך השיקומי בשלבי התכנית, כאשר בד בבד גם גילתה רצינות בלימודי פסיכומטרי ולימודי מכינה, סיימה שעות השבה וכן סיימה לימודי מכינה בציונים גבוהים.

ביום 13.3.22 נערך תסקיר מסכם הסוקר את הליך השיקום של הנאשמת במסגרת ביהמ"ש הקהילתי לרבות בין השאר מצבה הרגשי של הנאשמת, תעסוקה, מיצוי זכויות והסדרת חובות.

שרות המבחן שקל את מאמצי הנאשמת לשתף פעולה בצורה יציבה ורצינית, מעריך כי רכשה כלים לוויסות והתמודדות מקדמת במצבי דחק וסבור כי הסיכון במצבה פחת.

נוכח התהליך הראוי שעשתה ממליץ שירות המבחן על סיום ההליכים בהצלחה במסגרת בית המשפט הקהילתי. המלצת שרות המבחן היא להטיל צו מבחן למשך ששה חודשים וצו של"צ בהיקף של 60 שעות שיאפשר פניות ללימודיה.

הנאשמת בטאה חשש בפני שרות המבחן מאפשרות הרשעתה בדין וההשפעה השלילית האפשרית של הרשעה על עתידה התעסוקתי, זאת משום שהיא לומדת חינוך גופני לצורך השתלבות בהוראה.

בנסיבות המפורטות בתסקיר, היעדר עבר פלילי וגילוי אחריות לתהליך הטיפול מתרשם שרות המבחן שחלה הפחתת סיכון במצבה. שרות המבחן ממליץ לשקול בחיוב ביטול הרשעתה.

טיעוני באי כח הצדדים:

טיעוני באי כח הצדדים נסובים סביב שאלה אחת ויחידה - אם יש מקום - כעתירת ההגנה - לבטל את ההרשעה ולסיים ההליך תוך הימנעות מהרשעת הנאשמת, או - כעמדת המאשימה - להותיר את ההרשעה על כנה.

כמובן שלשאלה זו נפקות גם לגבי העונש שיגזר. ב"כ המאשימה עותר לעונש שיכלול בין השאר רכיב של מאסר מותנה שלצדו צו מבחן וצו של"צ. ברור כי מקום בו מסתיים ההליך בהימנעות מהרשעה, לא יגזור בימ"ש על הנאשם רכיב של מאסר מותנה.

תמצית טעוני ב"כ המאשימה :

ב"כ המאשימה מציין כי מדובר בנאשמת ילידת שנת 2000, נעדרת הרשעות קודמות, אשר הורשעה בעבירת תקיפת בן זוג וגרימת חבלה של ממש שיוחסה לה בכתב אישום מתוקן. המאשימה אינה חולקת על כך שהנאשמת סיימה בהצלחה את התהליך בבית משפט קהילתי וכי הוגש תסקיר חיובי המלמד על שיתוף פעולה.

עם זאת, לעמדת המאשימה, בהתאם להלכות שיצאו מלפני בית המשפט העליון לא ניתן לסיים ללא הרשעה וזאת משום שלא התקיימו שני התנאים שנקבעו לצורך הימנעות מהרשעה:

לא התקיים התנאי שענינו סוג העבירה ונסיבותיה המאפשר ביטול הרשעה בדין וזאת משום שמדובר בעבירה שמצדיקה עתירה למאסר, לפחות בעבודות שירות ואף התנאי השני לא התקיים משום שלא הוכח ברמה מספקת קיומה של פגיעה קונקרטית בתעסוקתה של הנאשמת. בעניין זה מפנה לפסיקת בית המשפט העליון לפיה לא ניתן להגמיש את

הכללים שנקבעו לצורך הימנעות מהרשעה.

ב"כ המאשימה מבקש להותיר את ההרשעה על כנה ונוכח המלצת שירות המבחן מסכים להמלצת שירות המבחן להסתפק בצו מבחן לששה חודשים ולשל"צ בהיקף שממליץ שירות המבחן ולצידם מאסר על תנאי.

תמצית טעוני ב"כ הנאשמת:

לטענת ב"כ הנאשמת, בנסיבות העניין שבפנינו גם לולא היינו מצויים במישור של בית משפט קהילתי, אלא בבית משפט "רגיל", עדיין היה מקום להימנע מהרשעה. בוודאי שכך הם פני הדברים בבית משפט קהילתי.

לענין התנאי של פגיעה בעתידה של הנאשמת - הרשעה תהווה כתם אשר יפגע בעתידה של הנאשמת ואילו הימנעות מהרשעה לא תפגע באינטרס הציבורי. הנאשמת סיימה בציונים טובים ביותר מכינה ייעודית בווינגייט והחלה השנה בלימודי שנה ראשונה של חינוך לספורט והוראה ושאפתה להיות מורה לספורט ולחנך בני נוער. במהלך השתתפותה בבית המשפט הקהילתי השלימה בגרויות, וכאמור, סיימה מכינה ייעודית בציונים טובים וכיום בהיותה סטודנטית שנה ראשונה בווינגייט היא מגלה רצינות רבה בלימודיה.

ברובם של המקרים הרשעה היא דבר שמונע כניסה לעבודה ציבורית בכלל ולמערכת החינוך.

לצד זה מציינת הסניגורית את גילה של הנאשמת בעת ביצוע העבירה - 18 ו - 3 שבועות, כשלדבריה מדובר בגבול הקטינות, אפילו לא באה בגדר "בגיר צעיר".

מפנה לעניין זה לע"פ 111/14 ו- 860/14 - תיק חמור של סחיטה באיומים של בני 18 ו - 4 חודשים, ובית משפט ביטל את ההרשעה בשל הגיל הצעיר.

עוד מפנה הסניגורית לעובדה שהוגש נגד המתלון עצמו כתב אישום שמייחס לו תקיפת הנאשמת ומאוחר יותר הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו תקיפה חבלנית בגין דקירתה של הנאשמת באמצעות שיפוד, בגינה היתה מאושפזת שלושה ימים בבית חולים.

הסניגורית טוענת כי הנאשמת היתה נתונה במערכת יחסים הרסנית עם המתלון - מערכת שהחלה כשהיא היתה בת 18 והוא היה בגיר בן 21. המתלון ניצל את תלותה של הנאשמת בו מאחר שהיא נאלצה לעזוב את בית הוריה בשל מערכת יחסים אלימה בין ההורים וגם כלפיה, הפעיל עליה אלימות, היה אדם אובססיבי קנאי ואלים. הנאשמת למדה להתרחק ממערכות יחסים הרסניות כאלה, התבגרה, ויש לקחת את כל הנסיבות האלה בחשבון. הסניגורית גם מפנה לתיק אלימות במשפחה של בית משפט קהילתי בנצרת שהיה חמור ביותר - תקיפת קטין על ידי אחראי, גרימת חבלות לקטין ולבן הזוג. בית המשפט גזר צו מבחן בלבד ללא הרשעה, תוך התייחסות למודל המיוחד של בית המשפט קהילתי. בנוסף מפנה לפסיקה נוספת המלמדת כי בתי משפט השלום והמחוזי נמנעו מלהרשיע מחשש לפגיעה בעיסוק אף מקום שלא היה נזק קונקרטי. בנסיבות התיק, נסיבותיה האישיות של הנאשמת והתהליך שעשתה, מבקשת הסניגורית להימנע מהרשעה ולאפשר לנאשמת להמשיך במסלול שהותווה ולא לחסום בפניה את עתידה המקצועי.

דין:

הימנעות מהרשעה אימתי:

כאמור, הנאשמת הורשעה ועתירתה בשלב זה להורות על ביטול הרשעה.

המסגרת הדיונית המאפשרת ביטול הרשעה מצויה בסעיף 192 א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 שזה לשונו:

ביטול הרשעה (תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 69) תשע"ה-2014

192 א. הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור.

לענין הסמכות להשית צו שירות ללא הרשעה בנוסף למבחן או בלעדיו ר' סעיף 71א (ב) לחוק העונשין:

"מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן, יהיה דינו של צו השירות, לעניין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969, כדין צו מבחן".

בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, עומד ביהמ"ש (כבוד השופטת דורנר) על תכלית ס' 71א לחוק ועל התנאים המאפשרים הימנעות מהרשעה:

7"..... תכליתו של סעיף 71א לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההיסטוריה החקיקתית שלו, דומה אפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה.

אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

בהמשך עומד ביהמ"ש בסעיף 8 על התאמת שירות לציבור ללא הרשעה כאמצעי ענישה בעבירות שוחד ואומר שם בין השאר :

8. "...גם כאשר קיימות נסיבות כבדות משקל לטובת הנאשם אין לוותר על הרשעתו אלא, לכל היותר, יש לתת ביטוי לכך באמצעות הקלה בעונש....". (הדגשה שלי נ.ד.).

מוצאת אני כי הדברים ישימים גם לגבי עבירות חמורות אחרות ותקיפה הגורמת חבלה (בן זוג) בכלל זה.

ב- ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין [פורסם בנבו] (4.9.09) עמדה כבוד השופטת פרוקצ'יה על השיקולים השונים שמנחים את בתי המשפט בשאלת הרשעתו או אי הרשעתו של נאשם. במקרה זה נקבע כי החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. ההרשעה הפלילית של נאשם נועדה למצות את תכליותיו של ההליך הפלילי: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוסטרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת.

בהמשך ציינה כבוד השופטת פרוקצ'יה את הצד השני של מטבע ההרשעה של נאשמים בקובעה כי המשפט מניח כי רקמת החיים האנושיים מולידה מצבים שאינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים ומיוחדים, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה, נתון בידי בית המשפט הכוח להחליט, כי חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין.

על ביהמ"ש לערוך מאזן בין אינטרס הציבור לאינטרס הנאשם ולאור מאזן זה לשקול את שאלת אי ההרשעה. ובתוך כך לקחת בחשבון כי הכלל הינו - מקום בו מודה נאשם בבצוע עבירה ירשיעו בית משפט. רק בנסיבות יוצאות דופן בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה, ישתמש ביהמ"ש בסמכותו וימנע מהרשעה. עולה אפוא כי בבוא בית המשפט לשקול האם יש מקום להימנע מהרשעה בדין יערוך בין השאר מאזן בין אינטרס הציבור הדורש כי נאשם שביצע עבירה יצא מלפני בית המשפט עם תג הרשעה לבין אינטרס הנאשם שלא להיות מוכתם בכתם של הרשעה. ודוק: ככל שחומרתה של העבירה רבה כן יגבר האינטרס הציבורי ויטו כפות המאזנים לכיוון הרשעה.

עוד על המאזן הנדרש ר' ע"פ 2669/00 מ"י נ' פלוני, פ"ד נד (3) 685:

"משהתבקש ביהמ"ש לשקול אימתי יחיל את הכלל המדבר בחובת הרשעה, ומתי יחיל את החריג בדבר הימנעות מהרשעה, נדרש איזון שיקולים המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם....".

בבואי לערוך את המאזן בין הנזק הצפוי לנאשמת מהרשעה לבין האינטרס הציבורי שדורש כי מי שהורשע בעבירה

חמורה יצא מלפני בית המשפט כשהוא מתויג בתג של הרשעה, עלי לבחון הן את חומרתה של העבירה והן שאלת קיומו של נזק קונקרטי שצפוי לנאשמת מההרשעה ומהו משקלו.

הנה כי כן בדיון בעתירה לביטול הרשעה שניים הם התנאים המתבקשים - האחד שהאינטרס הציבורי מאפשר ויתור על הרשעה בהתחשב בסוג העבירה ונסיבות ביצועה והשני - על הנאשם להוכיח כי יגרם לו נזק מוחשי וקונקרטי אם ההרשעה תעמוד בעינה.

והמדובר בשני תנאים מצטברים!.

האינטרס הציבורי:

לצורך בחינת התנאי הראשון שענינו שהאינטרס הציבורי מאפשר לוותר על הרשעה בהתחשב בסוג העבירה שביצעה הנאשמת ונסיבות ביצועה אפנה לעובדות כתב האישום המתוקן כפי שהודתה בו הנאשמת:

במועד הרלוונטי לכתב האישום היו הנאשמת והמתלון בני זוג. במועד הרלוונטי הגיעה הנאשמת לבית המתלון והמתינה לו שיחזור. כשהוא חזר לבית תחת השפעת אלכוהול החל להתפתח דין ודברים בין המתלון לנאשמת במרפסת הבית, בעוד המתלון יושב על המעקה במרפסת. בנסיבות אלה עברו ברחוב מתחת למרפסת בחורות והמתלון שוחח עמן. מיד ובסמוך תפסה הנאשמת את המתלון בצווארו תוך שהיא דוחפת אותו אחורנית והמתלון מתנגד ומחזיק במעקה כדי לא ליפול.

בהמשך סטרה הנאשמת בפני המתלון ושרטה אותו בכתף ובצוואר, לקחה בקבוק סודה שהיה במרפסת, שפכה את תכולתו על המתלון, והכתה את המתלון מספר פעמים באמצעות הבקבוק בפיו. כתוצאה ממעשי הנאשמת נגרם למתלון שבר בשן.

המתלון קם ויצא מהמרפסת לבדוק מה קרה לשן ומיד ובסמוך חזר למרפסת ובתגובתו למתואר לעיל סטר לנאשמת, משך בשיערה וביקש כי תלך והיא סירבה.

כתוצאה ממעשי הנאשמת נגרם למתלון שבר בשן ושריטות ואדמומיות בכתפו ובצווארו, ודהיינו המדובר בתקיפה וגרימת חבלה של ממש - בן זוג.

עבירות של אלימות במשפחה - ובין בני זוג בכלל זה - הן עבירות חמורות. הרוח המנשבת מפסיקתו של בית המשפט העליון הינה שיש להחמיר בעבירות אלה, לרבות סיום ההליך כאשר הנאשם יוצא מלפני בית המשפט כשהוא מתויג בתג של הרשעה.

לגבי חומרת העבירה שביצעה הנאשמת ניתן ללמוד גם מהענישה שהמחוקק מצא לנכון לקצוב לצידה:

המחוקק קבע לצידה של עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית עונש מאסר של 3 שנים - ר' סעיף 380 לחוק העונשין.

עם זאת מצא המחוקק להחמיר בעונשה של עבירה זו כאשר היא מבוצעת בין בני זוג.

ר' לענין זה התיקון לחוק :

בהתאם לתקון מס' 49 מתשנ"ו-1996 הוסף ס' ג ולפיו :

"העובר עבירה לפי ס' 380 כלפי בן זוג, כמשמעותו בסעיף קטן (ב) דינו כפל העונש הקבוע בעבירה".

כלומר המחוקק מצא לנכון להביע דעתו אשר לחומרה הרבה הנודפת מתקיפת בן זוג הגורמת חבלה ממשית, על דרך שקצב לצידה עונש מאסר בן 6 שנים.

הנה כי כן כאשר מדובר בעבירת אלימות - בן זוג וודאי כאשר מדובר בתקיפה שהותירה חבלות אצל המתלונן, כפי שתואר בכתב האישום האינטרס הציבורי מחייב הרשעה.

לענן זה ר' : רע"פ 12'9118 פריגין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.1.13) - שם נדחתה בקשה לאי הרשעת נאשם בעבירה של אלימות בין בני זוג.

וכן ר' רע"פ 7720/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.11.12) המבקש, עובד ציבור ששימש בתפקידים בכירים בשירות המדינה בתחום החינוך, הורשע בעבירות אלימות במשפחה כלפי בת זוגו וילדיו ובקשתו להימנע מהרשעתו נדחתה. זאת משום שאינטרס הציבורי מחייב להשאיר את ההרשעה על כנה.

ערה אני לדברי הסניגורית לפיהם גם נגד המתלונן הוגש כתב אישום המייחס לו תקיפת הנאשמת ואף ב"כ המאשימה ציין זאת בטיעונו. עוד ערה אני לדברי הסניגורית לפיהם בשלב מאוחר יותר תקף המתלונן את הנאשמת וגרם לה חבלה חמורה אשר הזקיקה אשפוז למשך שלושה ימים בבית חולים. הדברים נתמכים גם במוצגי ההגנה: נ/5 - אישור בדבר הגשת תלונה על תקיפה הגורמת חבלה של ממש בן זוג ותקיפה סתם בן זוג, וכן סיכום שחרור רפואי זמני המתאר את אשפוזו של הנאשמת בגין דקירתה ביד שמאל משיפוד עם בשר.

עם זאת, ככל שאינני מקלה ראש חלילה בתקיפת הנאשמת במועד כתב האישום וכן בארוע הנוסף, אינני פטורה מלציין כי ארוע תקיפתה הגורמת חבלה של ממש, מושא נ/5, ארע כ - 11 חודשים אחרי הארוע מושא כתב האישום וככל שהוא מצביע ומאשש את טענת ההגנה לגבי מערכת היחסים הקשה בה היתה שרויה הנאשמת, הרי אינני מוצאת כי יש בו כדי לאיין את חומרת העבירה שהיא בצעה במועד הרלוונטי לכתב האישום.

זה המקום לציין כי למרבה הצער הציבור בישראל נחשף יותר ויותר לתופעת האלימות שפשתה בחברה, ובנסיבות אלה דורש האינטרס הציבורי הוקעת כל מעשה אלימות ובוודאי מעשה אלימות הגורם חבלה.

יש כמובן בהיות הנאשמת נתונה במערכת קשה ולא פשוטה עם המתלונן, כדי להביא להקלה בעונשה בבחינת אחת מהנסיבות בהן יתחשב בית המשפט בבואו לגזור דינה, אך עדיין מוצאת אני כי מדובר בסוג עבירה ונסיבותיה שאינו עונה על התנאי הראשון שנקבע בהלכת כתב.

התנאי השני: הוכחת חשש לנזק קונקרטי שצפוי לנאשמת מהרשעה:

עם זאת יש כמובן צורך לבחון אם על כף המאזניים השניה מונח נזק קונקרטי משמעותי שעלול להיגרם לנאשמת מההרשעה ואשר משקלו כה רב עד כדי כך שהוא מטה את כפות המאזניים באופן שתיתנה לטובת הנאשמת על דרך של סיום ההליך ללא הרשעה.

האם הוכח בפני חשש לנזק קונקרטי שצפוי לנאשמת מהרשעה:

הסניגורית מפנה להליך השיקומי המשמעותי אותו עשתה הנאשמת, לרבות מאמצים שהשקיעה בלימודים לצורך שיפור הבגרות תוך שסיימה מכינה בציונים טובים ביותר. לעניין זה הפנתה לנ/4 - תעודת סיום מכינה ייעודית במסגרת לימודים במכינה קדם אקדמית במכללה האקדמית בוינגייט, כאשר ציוניה נעים בין 92 ל- 97 וצוין כי סיימה כל חובותיה במכינה.

אין ספק שמדובר במאמצים ראויים לשבח והמלמדים על רצינותה של הנאשמת בתהליך השיקומי.

לצד זה, התחילה הנאשמת השנה לימודים כסטודנטית שנה ראשונה בוינגייט כאשר שאיפתה להיות מורה לספורט ולחנך בני נוער.

לטענת ההגנה, ככל שההרשעה תשאר בעינה, יהיה בכך כדי להוות נזק משום שההרשעה תמנע את שילובה כמורה מן המניין במשרד החינוך.

ב"כ הצדדים הגישו כ"א פסיקה התומכת בעמדותיו. אני סבורה שכל פסיקה נכונה לנסיבות המקרה הנדון וכל מקרה נדון לגופו..

עם זאת, אציין כי לא מצאתי בפסיקת בית המשפט העליון שהוצגה בפניי ע"י ב"כ הצדדים - אף לא זו שנעתרה לבקשה להימנע מהרשעה - חריגה מהעקרונות שנקבעו בהלכת כתב. ובשורה של פסקי דין חזרו בתי המשפט על דרישת קיומם של שני התנאים במצטבר לצורך חריגה מהכלל לפיו משביע אדם עבירה - ירשעו בית המשפט.

להן שתי דוגמאות מני רבות לעמידת בתי המשפט על האינטרס הציבורי, להרשעת נאשמים בעבירות של אלימות במשפחה:

רע"פ 7720/12 פלוני נ' מ"י (פורסם בנבו, 12.11.12). כאן היה מדובר בעובד ציבור ששימש בתפקידים בכירים בשירות המדינה בתחום החינוך, אשר הורשע בעבירות של אלימות במשפחה כלפי בת זוגו וילדיו ובקשתו לאי הרשעה נדחתה. ביהמ"ש מצוין שם כי האינטרס הציבורי מחייב להשאיר את ההרשעה על כנה.

וכן רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.1.13). - שם נדחתה בקשה להימנע בהרשעת נאשם בעבירה של אלימות בין בני זוג.

עוד יודגש כי כאשר מדובר בתנאי השני שעניינו הוכחת נזק מוחשי וקונקרטי, משמעות הביטוי הינה פגיעה בתפקודו התעסוקתי הנוכחי של נאשם ולא מדובר בפגיעה פוטנציאלית עתידית בשל קיומו של רצון להשתלב בעתיד במקום עבודה כזה או אחר. לענין זה ראו:

רע"פ 4592/14 **רוטמן נ' מ"י** (פורסם בנבו, 28.5.14). שם טענה המבקשת שבכוונתה לעסוק בעתיד במקצוע השיננות וכי נרשמה ללימודי השיננות. נקבע שאין בכך די על מנת להוכיח קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי, קרי, נזק למצבה התעסוקתי הקיים, ובקשתה לביטול הרשעתה בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נדחתה.

רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מ"י** (פורסם בנבו, 1.1.13). המבקש הורשע בעבירה של אלימות בין בני זוג ועתר לביטול ההרשעה מאחר והצהיר שיש לו כוונה בעתיד ללמוד לימודים אקדמיים ולהשתלב במקום עבודה שדורש השכלה אקדמאית. בקשתו לביטול ההרשעה נדחתה, מאחר ולא הצליח להוכיח נזק קונקרטי מוחשי ודהיינו נזק שיגרם למצבו הנוכחי מעצם ההרשעה.

הנה כי כן, ככל שהדבר נוגע לטענה של נזק קונקרטי המתייחסת לשאלת כשירותה של הנאשמת לעבוד בעתיד כמורה, עולה בבירור מפסיקת בית המשפט העליון כי טענה זו אינה מבססת קיומו של התנאי השני שעניינו נזק קונקרטי.

אדגיש כי ערה אני להוראות ס' 16 לחוק פיקוח על בתי הספר, התשכ"ט-1969 המורים כלהלן:

"16. (א) לא יעסיק אדם עובד חינוך אלא אם יש בידי העובד אישור בכתב מאת המנהל הכללי כי אין לו התנגדות להעסקתו כעובד חינוך .

(ב) לא יסרב המנהל הכללי ליתן אישור כאמור למי שכשיר להיות עובד חינוך אלא אם התקיים אחד מאלה:

...(1)

(2) העובד הורשע בעבירה אחרת שיש עימה קלון והמנהל הכללי סבור כי לאור הרשעה זו, אין העובד ראוי לשמש עובד חינוך".

(3).....

...(4)

עם זאת , בתיקון מס 8 לחוק קבע המחוקק אפשרות לנוגע בדבר להשמיע טענותיו :

"19. לא יסרב המנהל הכללי ליתן אישור לפי סעיף 16, ולא יבטל או יתלה אישור , אלא לאחר שנתן לנוגע בדבר הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו ."

לא זאת אף זאת :

סעיף 20 לחוק קובע מנגנון של ערר ולפיו מי שסורב ע"י המנהל הכללי לקבל אישור לפי סעיף 16, רשאי לערור על כך לפני שר החינוך והתרבות.

הנה כי כן שכבר נפסק, סמכות המנהל הכללי לשלול מאדם את האישור לשמש כעובד חינוך רק בשל קיומה של הרשעה פלילית, היא בבסיסה סמכות שבשיקול דעת, כאשר נתונה הזדמנות נאותה לנוגע בדבר להשמיע טענות ובהמשך לאחר סירוב, ניתן להגיש ערר על ההחלטה.

כלומר עצם ההרשעה של עובד חינוך בעבירה פלילי, אין משמעה שלילה אוטומטית של האישור לשמש כעובד חינוך.

ממילא לא ניתן לומר כי יש בעצם ההרשעה כדי להצביע על הוכחת התנאי של "נזק מוחשי וקונקרטי" לצורך היעדרות לבקשה להימנע מהרשעה.

ולענינו - לא מצאתי כי הנאשמת הוכיחה קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי - לענין ביטול ההרשעה - אך ורק משום שהיא נחושה בדעתה לעבוד כמורה עם סיום לימודיה הגם שהמנהל הכללי רשאי לסרב העסקת מי שהורשע בפלילים כאמור בס' 16 לחוק הפיקוח.

לענין זה אפנה ל:

ע"פ 8927/06 אלפסי נ' מ"י (פורסם בנבו, 14.10.07).

שם מדובר היה במבקשת שהורשעה על ידי בית משפט מחוזי בתל אביב בביצוע עבירות של התפרעות במקום ציבורי והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, וזאת על רקע השתתפותה בארועים שהתרחשו נגד ההתנתקות מעזה. מדובר היה במי שהיתה נעדרת עבר פלילי, ובעלת תואר ראשון ביעוץ חינוכי והוראת ספרות והחלה בהתמחות לקראת קבלת תעודת הוראה. בנוסף עבדה עם נוער וילדים בפעילויות הדרכה שונות. שרות המבחן המליץ על הימנעות מהרשעה כדי למנוע פגיעה באפשרויות תעסוקה עתידיות בתחום החינוך ובית המשפט המחוזי דחה את בקשתה לביטול ההרשעה ועל כך הערעור.

הערעור נדחה.

בפסקה ד' (2) לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין נאמר:

"אכן, המדובר באשה צעירה שרקעה הבסיסי חיובי וכולל התנדבות ופעילות וגם עתידה לפניה. באשר לשאלת התעסוקה במערכת החינוך, רשמנו לפנינו את עמדת המדינה לאחר בירור, כי הדלת אינה נעולה אלא מתן המפתח אליה טעון בדיקה. בגישה זו, אין בה לטעמנו פגם. סעיף 16 לחוק הפיקוח על בתי הספר, מתיר למנהל הכללי של משרד החינוך, לסרב לאשר העסקת עובד חינוך - בין השאר - אם הורשע העובד בעבירה שיש בה לפגוע בבטחון המדינה, או בעבירה אחרת שיש עמה קלון והמנכ"ל סבור שלאור

זאת אינו ראוי לשמש עובד חינוך.....אלה נושאים לשיקול דעת שנקבעו על ידי המחוקק". (הדגשה שלי נ.ד.).

ועוד בנושא זה :

רע"פ 9042/17 **עבד נ' מ"י** (פורסם בנבו, 27.12.17). המבקשת הורשעה בבית משפט שלום בירושלים בגין ביצוע עבירה של התפרעות ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. הרקע להתפרעות היה סידורי אבטחה וכניסה למתחם הר הבית. מדובר במי שהיתה נעדרת עבר פלילי, סיימה תואר בהוראה ועבדה כמורה בבית ספר.

שרות המבחן המליץ על הימנעות מהרשעתה בשל ההשלכות השליליות על המשך העסקתה במערכת החינוך.

בית משפט השלום ביטל את ההרשעה. המדינה ערערה לבית המשפט המחוזי. הערעור התקבל והיא הורשעה, ובקשת רשות ערעור שהגישה לבית המשפט העליון נדחתה. כבוד השופט שוהם בהחלטתו קבע כי התנאי השני אינו מתקיים ובדבריו:

"ואולם, גם התנאי השני אינו מתקיים בעניינה של המבקשת, שכן, לא ניתן להצביע על נזק קונקרטי העלול להיגרם למבקשת בעקבות הרשעתה וכאמור ההשפעה על התלמידים והפגיעה בדימויה העצמי אינם מהווים קריטריונים מוכרים להימנע מהרשעה".

בתי המשפט חזרו על ההלכה לפיה הסמכות להפעיל שיקול דעת אם לאשר או לסרב העסקתו של מי שהורשע בביצוע עבירה נתונה לרשות המנהלית הרלבנטית ובימ"ש איננו אמור להמנע מהרשעה רק משום החשש שהדבר עשוי אולי להשפיע על שיקול הדעת של הגורם המוסמך ברשות.

על הלכה זו חזרו בתי המשפט כאשר מדובר ברשויות בודקות כאלה ואחרות.

המגמה העולה מפסיקת ביהמ"ש העליון הינה כי השאלה אם יש בעובדה שאדם ביצע עבירה פלילית כדי להשפיע על עתידו בתחום כזה או אחר, או כי יש בהרשעה כדי לשלול מהנאשם את סיכויי העסקתו בתחום מסוים ראוי שתיבחן על ידי הגורמים המתאימים, הרשויות המוסמכות.

להלן אתייחס למספר דוגמאות אשר בהן אמנם נדונו עבירות מסוג אחר וגם זהות הרשויות השונות היתה שונה אך גם בהן חזרו בתי המשפט על הצורך בבחינת ההרשעה ע"י הגוף האמון על כך:

1. רע"פ 1097/18 עופר בצלאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.04.2018) "בענייננו, המבקש לא הציג ראיות לתמיכה בטענה כי ההרשעה תביא לפיטוריו. כפי שציין בית משפט השלום, "לו היה קיים כלל של פיטורין עקב הרשעה בפלילים בחברת הדואר, או בנציבות שירות המדינה, ניתן היה להציגו". בהעדר כל מידע אחר, מקובלת עליו ההנחה כי ביצוע העבירות יכול שיובא בחשבון

במסגרת הליך משמעותי בעניינו של המבקש בין אם יורשע ובין אם לאו, ואין בהרשעה עצמה להביא לפיטורין באופן "אוטומטי". יתרה מכך, לא הוצג כל בסיס לטענה כי גם אם יפוטל המבקש, לא יוכל להשתלב בשוק העבודה. מטעמים אלו, בחר בית משפט השלום שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן, שלא התבססה אף היא על נתונים קונקרטיים, ובדין לא התערבה ערכאת הערעור בקביעה זו."

1. רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.10.18) "בעניינו, בית

משפט השלום מציין כי "...לא הונחה לפני ולו ראשית ראיה כי הרשעת הנאשם בדין, נשוא הליך זה, היא זו שתפגע ביכולתו לשמש כרופא בבוא העת." (פסקה 21 לגזר הדין). יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולת המבקש לשמש כרופא בעתיד, צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך (פסקה 8 לפסק הדין בערעור). הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים.

זאת ועוד, מקובלת עליי קביעת הערכאות הקודמות, כי המבקש אינו עומד גם בתנאי השני שנקבע לשם ביטול הרשעה. העבירות בהן הורשע המבקש ונסיבות ביצוען - גידול יצור והכנת סמים מסוכנים, החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית והפרעה לשוטל במילוי תפקידו - אינן מאפשרות להימנע מהרשעתו של המבקש מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים." (הדגשה שלי.נ.ד.)

1. רעפ 1240/19 עופר בר לוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.03.2019) "על מנת להימנע

מהרשעה על המבקש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו; וכי סוג העבירה מאפשר להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים (שם, בפסקה 7). על המבקש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו ולבסס אותה באמצעות ראיות (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (18.04.2018); רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018)). בעניינו, המבקש לא הצליח להראות כי הרשעתו תפגע בשיקומו, וכפי שקבע בית המשפט המחוזי "אין די בטענה כללית שנכתבה בתסקיר שירות המבחן, לפיה 'ככל הנראה' לא יחודש רישיון התיווך שלו או כי עיון במרשם הפלילי עשוי להוביל לכך שלא תינתן לו הכשרה לעיסוק כמדביר". מכאן שהתנאים לאי הרשעה אינם מתקיימים בעניינו של המבקש.

יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המבקש לשמש מתווך או מדביר, יש להותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי, מן הראוי כי הדבר יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין (ראו והשוו: רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018))." (הדגשה שלי.נ.ד.)

1. רעפ 3224/19 אדם אביב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.05.2019) "אכן, כחלק מהבקשה לקבלת רישיון של מתווך במקרקעין, על המבקש להצהיר כי הוא "לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מתווך במקרקעין", כקבוע בסעיף 5(א)(4) לחוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996. כלומר, לרשם יש שיקול דעת אם ליתן למבקש רישיון מקצועי בשים לב להרשעתו בפלילים.

לגופו של עניין, המבקש טוען כי הרשעתו מקיימת אחר מבחני דרישת הנזק הקונקרטי. בכך נתפס המבקש לכדי טעות. בבחינת הנזק שייגרם לנאשם, קבעה ההלכה הפסוקה כי אין להסתפק בתרחיש תיאורטי לפיו עלול להיגרם נזק כלשהו בעתיד, אלא יש להצביע על קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר צפוי לנאשם כתוצאה מעצם ההרשעה (ראו, למשל: רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.3.2013); רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2012)). כמו כן, את הטענות בדבר פגיעה קונקרטית יש לבסס בתשתית ראייתית מתאימה. אולם, המבקש לא סיפק תשתית ראייתית המבססת את טענתו מלבד עצם העובדה שהוא עבר את מבחני ההסמכה לתיווך במקרקעין. המבקש לא הוכיח פגיעה בעיסוקו (ראו גם: רע"פ 619/18 בזיזנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.3.2018); רע"פ 5949/17 אמר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.7.2017)). (הדגשה שלי נ.ד.).

1. רע"פ 5478/19 נטע לוין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.08.19) "יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתה של המבקשת לשמש כמפקדת בצה"ל, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעיסוק מסוים, מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים לכך (ראו והשוו: רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 923/19 פלונית נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (2.4.2019))."

ולענינו - השאלה אם בעתיד - לאחר סיום לימודיה, ינתן לנאשמת מאת המנהל הכללי אישור להעסקתה כעובדת חינוך, מסורה לשיקול דעת המנהל הכללי של משרד החינוך וראוי שתיבחן על ידו. הנושא לא בסמכותו של בימ"ש זה ואמור להידון בפני הרשות המוסמכת.

בנסיבות אלה ותוך יישום הכללים בעניין אי הרשעה כפי שנטבעו בהלכת כתב, אני קובעת כי לא התקיימו בפני שני התנאים המצטברים המאפשרים סיום ההליך ללא הרשעה.

נימוקים נוספים: נימוק נוסף שמעלה הסניגורית בעתירתה לביטול ההרשעה, הינו גילה הצעיר של הנאשמת בעת ביצוע העבירה.

הסניגורית מצביעה על כך שהנאשמת היתה על גבול הקטינות - בת 18 ו- 3 שבועות ביום ביצוע העבירה, כאשר לדבריה זה אפילו לא בא בגדר "בגיר צעיר".

לעניין זה מפנה לע"פ 111/14 ו- 860/14 שם בוטלה הרשעת נאשמים בעבירה חמורה של סחיטה באיומים שהיו בני 18 ו- 4 חודשים ועשו דרך שיקומית יפה. לדברי הסניגורית הפרידו בין הנאשמת לבית משפט לנוער רק 3 שבועות, מה גם שנסלל עבורה נתיב נוסף שעניינו השילוב בבית משפט קהילתי. בנסיבות אלה הגיל הגבולי מאפשר התייחסות לשאלת הרשעתה כשם שמתייחסים לשאלת הרשעת קטינים.

אכן, יש וגילם הצעיר של נאשמים עומד להם בבוא בימ"ש לדון בשאלת אי הרשעתם אך כל מקרה נדון לגופו ולנסיבותיו.

יחד עם זאת גיל צעיר של נאשם ואפילו היותו קטין, אינם מעניקים חסינות אף לא מפני השתת עונש הכולל רכיב של מאסר מאחורי סורג ובריח מקום בו בוצעה הבירה חמורה.

לענין זה ר' ע"פ 7694/14, **פלוני נ' מ"י** (פורסם בנבו, 19.7.17). - ר' דברי כבוד השופט מלצר:

"הלכה היא כי מערכת השיקולים שיש להפעיל בעת גזירת עונשו של קטין שונה היא מזו שיש להפעיל ביחס לעבריין בגיר, וכי בעניינם של קטינים יש לתת משקל רב לשיקולי שיקום, וזאת גם כאשר מדובר בעבירות חמורות (ראו ע"פ 7211/13 **פלוני נ' מ"י** "... "... בהקשר לכך נפסק כי קיים אינטרס ציבורי לפעול לשיקומו של הקטין ולהחזרתו למוטב, בפרט כאשר ישנה המלצה חיובית מטעם שרות המבחן והגורמים הטיפוליים... בצד זאת, נקבע כי קטינות איננה מעניקה חסינות מפני ענישה ראויה כאשר עסקינן בפשע חמור... עוד נפסק לעניין זה כי ככל שנסיבותיה ותוצאותיה של העבירה חמורות יותר, כן יטו בתי המשפט להעדיף את המסלול העונשי, ובכלל זה יש מקום להטיל, במקרה המתאים לכך, עונשי מאסר לריצוי בפועל ואפילו ממושכים... וזאת כאשר משקלם של שיקולי ההלימה, המניעה וההרתעה עולים במשקלם על השיקול השיקומי..."

יצוין שהדין שם לא דן בשאלת ביטול הרשעה בגין קטינות אלא במשקל שצריך להינתן לשיקולי שיקום לרמת הענישה.

לא זאת אף זאת, בע"פ 2420/15 **אבטליון נ' מ"י** (פורסם בנבו, 29.11.05), מציין בית המשפט העליון (פסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן) כי הביטוי "בגיר צעיר" איננו מעין "מונח קסם" המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתייך לקבוצת גיל מסוימת. כמו כן, קבוצת "הבגירים צעירים" היא לא קטגוריה פסיקתית נפרדת לענישת נאשמים ועל בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו ולבדוק מה המשקל היחסי שיש לייחס לנתון של הגיל בעת גזירת הדין.

באותו מקרה טען המערער כי היה מקום להקל עמו בקביעת מתחם העונש הראוי נוכח השתייכותו לקבוצת ה"בגירים צעירים", זאת בהסתמך על ע"פ 7781/12.

בית המשפט העליון הבהיר כי אותו פסק דין לא יצר עילה פסיקתית נפרדת להקלה בענישתם של בגירים צעירים אלא יצק תוכן המבוסס על המאפיינים המיוחדים שעשויים להתקיים בקבוצה זו לרבות הפוטנציאל השיקומי.

הגשמת התכלית העומדת ביסוד פסק הדין מחייבת התייחסות לכל מקרה לגופו. ראה בין השאר דברי כבוד השופט ג'ובראן בפסקה 20 לפסק הדין:

"עם זאת לנוכח האמור, הגשמת התכלית העומדת ביסודו של פסק הדין בעניין פלוני מחייבת התייחסות

לכל מקרה לגופו. רק בחינה פרטנית של מאפייניו של כל נאשם בגיר צעיר תאפשר להבטיח כי דוקטרינת הבגירים הצעירים נותרת בגדר כלי פרשני המגשים את תכלית הכללים המבנים את שיקול הדעת השיפוטי ולא בגדר קטגוריה נפרדת הפורצת את גבולות החוק...".
ובהמשך: "דהיינו, הקלה בעונשו של בגיר צעיר לא תיעשה, אלא אם בית המשפט השתכנע על יסוד החומר המונח בפניו, כי מתקיימות בבגיר הצעיר אותן נסיבות מיוחדות העשויות להצדיק מתן הקלה מסוימת בעונשו - וזאת במסגרת הכללים הקבועים בדן. ויודגש, "בגיר צעיר" אינו מעין "מונח קסם" המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתייך לקבוצת הגילאים המסוימת - אלא מדובר בקבוצת משתנים, אשר יש לבחון את המידה שבה הם מתקיימים בכל נאשם בגיר צעיר לגופו".
(הדגשות שלי נ.ד.).

טענה נוספת שמעלה הסניגורית, הנאשמת עברה הליך שיקומי משמעותי בבית המשפט הקהילתי, ובהתחשב במודל המיוחד של בית משפט קהילתי, יש לבוא לקראתה ולהמנע מהרשעתה. בענין זה היא מפנה להחלטה שניתנה בבית המשפט הקהילתי בתיק תפ"ק נצרת 53845-12-17, החלטה מיום 27.5.20. באותו ענין מדובר היה בעבירות חמורות ביותר, אלימות במשפחה, תקיפת קטין על ידי אחראי, גרימת חבלות לקטין ולבן הזוג. הנאשמת עברה תהליך בבית המשפט הקהילתי ובית המשפט נמנע מהרשעתה תוך שגזר עליה צו מבחן בלבד.

בית המשפט מפנה שם למאמרה של ד"ר דניאלה בייניש ועוה"ד עדי בלוטנר שפורסם ב"הסניגור" והמתייחס למודל של בתי המשפט הקהילתיים שעיקרו מניעת רצידיזם והשקעת מאמצים תוך חשיבה יצירתית "מחוץ לקופסה".

יצוין כי זה אינו הנימוק הבלעדי עליו נשענת החלטת בית המשפט להימנע באותו מקרה מהרשעה.

כידוע כל מקרה נדון לגופו ובאותו מקרה התקיימו נימוקים ונסיבות שונים היפים ושימים לאותו מקרה ספציפי .

כך לדוגמא מתייחס בימ"ש שם בין השאר לנסיבה ספציפית למקרה הנדון וענינה אינטרס קורבן העבירה . באותו מקרה קורבן העבירה היתה בתה הקטינה בת ה-8. ביהמ"ש מציין שלעת הזו הקטינה חיה בבית אוהב לצד אמה ואחיה הקטן. הותרת הרשעת הנאשמת על כנה תשפיע על רווחת הקטינה ואחיה הקטן, עת שניהם סמוכים על שולחנה.

הנה כי כן כל מקרה נדון לגופו ותוך שבית המשפט מתייחס למודל בתי המשפט הקהילתיים, הוא עומד על ההזדמנות הטיפולית שיקומית שהוענקה לנאשמת אך אינו קובע כי בכל מקרה ההליך השיקומי יביא בעקבותיו הימנעות מהרשעה.

אכן , כדברי בית המשפט באותו ענין פרויקט בתי המשפט הקהילתיים הוקם במטרה להציע פתרון מערכתי לצמצום תופעת הפשיעה החוזרת, על ידי שיקום עוברי החוק ומניעת חזרתם למעגל הפשיעה.

אציין כי הפרויקט מיועד לנאשמים אשר בהעדר שיקום צפויים לעונשי מאסר והרקע למעשיהם הם בעיות חברתיות, כלכליות או אישיות, מוגבלויות, התמכרויות, הדירה חברתית ועוד.

לצורך כך משולבים הנאשמים במעגלי התערבות שונים.

המסגרת של ההליך הפלילי הקהילתי מאפשרת מציאת מענים רלוונטיים לבעיות מורכבות והפניה לתהליכי שיקום תוך

כדי פיקוח של בית המשפט.

בראשית הדרך של נאשם המועבר לבית המשפט הקהילתי, מסביר בית המשפט לנאשם את מחויבותו הן לקבלת אחריות על העבירה והן לשיתוף פעולה מלא עם שירות המבחן ועם כל גורם טיפולי מקצועי אליו יופנה על ידי שירות המבחן.

כפועל יוצא מקבלת האחריות, נאשם שאינו מודה במיוחס לו יחזור לבית המשפט "הרגיל" לשם שמיעת ראיות ואילו נאשם אשר מודה במיוחס לו יורשע בשלב מסוים של ההליך. במקרה של הצלחה יעשה בית המשפט שימוש בסמכותו על פי דין לחריגה ממתחם הענישה ההולם - וזאת מכח החוק החל גם לגבי בתי המשפט ה"רגילים".

כך גם הימנעות מהרשעה תישקל אך ורק על פי ההלכות שהורנו בית המשפט העליון

סופו של דבר שלא מצאתי כי יש גם בנימוקים הנוספים שהועלו, כדי להביא לכלל ביטול ההרשעה, ואשר על כן אינני מורה על ביטול ההרשעה.

הקלה בענישה וחריגה ממתחם הענישה משיקולי שיקום:

תיקון 113 לחוק העונשין דן במתחם העונש ההולם ומאפשר גם חריגה מהמתחם וזה לשונו:

" 40ג. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40 ט.

(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף

40 יא, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40 ד ו 40ה".

עיון בפסיקה מעלה כי מתחם הענישה ההולם בעבירה בה הורשעה הנאשמת נע בין מספר חודשי מאסר שיכול יורצו בעבודות שירות ועד ל 12 חודשי מאסר בפועל שלצידם ענישה נלווית.

ככל שלא מצאתי במכלול הנימוקים שהועלו על ידי הסניגורית כדי להורות על סיום ההליך ללא הרשעה, הרי שמוצאת אני כי נימוקים אלה בהחלט מצדיקים חריגה ממתחם העונש ההולם עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממש- בן זוג וזאת משיקולי שיקום, נוכח התהליך השיקומי המשמעותי שעשתה.

מוצאת אני כי הנאשמת ראויה להיות מוכתרת בכתר של מי שסיימה את ההליך השיקומי של בית משפט קהילתי בהצלחה.

כפי שצוין במכלול התסקירים וכמובן בתסקיר המסכם וכן במהלך הדיונים, עשתה הנאשמת תהליך ראוי ביותר במסגרתו הציגה הישגים משמעותיים בכל תחומי חייה.

המדובר במי שמאז נערותה לא היתה דרכה סוגה בשושנים.

מבלי להפר את צנעת הפרט שלה, אציין כי היא התמודדה עם קשיים לא פשוטים הן מבחינה חברתית והן מבחינת השתלבות בבית ספר.

כעולה מתסקיר העומק, חוותה קשיים בצעירותה מצד הוריה ואף תארה אלימות בבית.

על רקע יחסים קונפליקטואליים עם ההורים, עזבה את בית הוריה בגיל צעיר - גיל 17 - ועברה לגור בבית חברתה ובהמשך בבית בן זוגה אותה עת.

גם מערכת היחסים הזוגית לא עלתה יפה, לכתחילה היתה מערכת יחסים חיובית אך בהמשך חלה התדרדרות והנאשמת נחשפה להתפרצויות כעס ונקיטת אלימות פיזית ומילולית כלפיה.

אלימות זו הגיעה לשיאה כ - 11 חודשים אחרי הארוע מושא כתב האישום, כאשר הנאשמת נזקקה לטיפול רפואי ואושפזה למשך 3 ימים בבית חולים. לעת הזו, כעולה מהתסקיר המסכם, המתלונן - בן הזוג לשעבר - מדווח על העדר קשר ביניהם ושרות המבחן מתרשם שהסיכון במצבה פחת.

חרף החיים רוויי המשברים והמהמורות שהיו מנת חלקה בעבר, הצליחה והשכילה הנאשמת להתנער ממצבה הקודם, השתלבה במכינה לשיפור בגרויות, השקיעה ורוותה הצלחה ולעת הזו לומדת שנה ראשונה בלימודים בווינגייט ושואפת להיות מורה לספורט.

בעבר היו לנאשמת חובות למרכז לגביית קנסות ובמהלך השתתפותה בתהליך פנתה באופן עצמאי והסדירה אותם כנדרש.

הקשר עם שרות המבחן היה קשר חיובי ולאחר שנבנתה עבורה תכנית שיקום המתייחסת למעגלי חייה השונים ערכה מאמצים משמעותיים לשיתוף פעולה ופעלה לקדם את יעדי התכנית.

שרות המבחן מדגיש לחיוב את הקשר המשמעותי שיצרה עמו.

הנאשמת רכשה כלים לוויסות והתמודדות מקדמת במצבי דחק. מדובר במי שהינה נעדרת עבר פלילי וגם מאז העבירה מושא כתב האישום לא נפתחו תיקים נוספים.

בהזדמנות זו מוצאת אני לשבח את כל הגורמים שלקחו חלק בתהליך לצדה של הנאשמת, לרבות קצינות המבחן דניאל

גוראל ופסיקה אסתו, וכל קציני המבחן העושים במלאכה בבית המשפט הקהילתי, רכזת בית המשפט, העובדות הסוציאליות, התביעה ועוד גורמים שלקחו חלק בתהליך לצידה. וזו הזדמנות להוקיר להם תודה על עבודת הקודש.

ראויה לציון העובדה שהנאשמת השכילה ליטול, תוך הכרת תודה, את כל הידיים שהושטו לה במסירות רבה.

לעניין גילוי התובנה באשר לתרומת שרות המבחן להצלחתה וכן הכרת התודה, אפנה למוצגים הבאים:

נ/1 - בקשת הנאשמת שהקריאה בדיון מיום 22.3.21 לקידומה לשלב 3 בתכנית השלבים.

שם היא מציינת, בין השאר:

"מה שתורם להצלחתי בשלבים אלו היא התמיכה מצד קצינת המבחן ומצד עורכת הדין שלי (רעות). (דניאל). שדואגות לי לפתור בעיות שיכולות להחמיר עתידית כגון...".

באשר לשאלה מיהם האנשים שתומכים בה, ציינה:

"ראשית, דניאל קצינת המבחן ורעות הסניגורית שלי, הקשבה ויעוץ שלהן עוזר לי להתמודד עם קשיים. שיחות עם דניאל עוזרות לי להבין מה עלי לשפר ומה הדבר הטוב עבורי. (ובעיקר הנכון)".

בהמשך הדיונים, ביום 28.6.21, הקריאה הנאשמת בקשה שסומנה נ/2, בה עתרה להורות על קידומה לשלב 4 בתכנית השלבים.

באותה בקשה היא מציינת לגבי קצינת המבחן דניאל ולגבי הסניגורית רעות וכל שאר חברי צוות בית משפט קהילתי:

"בשיחות עם דניאל מרימה לי ותמיד מקשיבה.

רעות, דניאל וכל שאר חברי בית המשפט הקהילתי דואגים לי בתחומים שאולי לולא הם הייתי מזניחה..."

... אחרי השיחות שלי עם דניאל הבנתי שגם השמיים הם לא הגבול".

בהמשך, ביום 29.11.21, הקריאה הנאשמת בקשה לקידומה לשלב 5 בתכנית השלבים - סומנה נ/3, ובה היא חוזרת על הכרת התודה המלווה אותה בתהליך ובין השאר מציינת לגבי אנשים שתומכים בה:

"רעות שזמינה לי תמיד ועוזרת לי בכל מה שאני צריכה, דניאל שמלווה אותי בשיחות אישיות".

באשר לשאלה מה עוזר לה להתקדם בתהליך, היא אומרת:

"העזרה של רעות ודניאל וההתמדה שלי".

ראוי לציון גם את האחריות שהיא לוקחת וכנותה והתובנה שהיא מגלה לגבי התנהלותה בעבר והבנתה לגבי היום. וכך היא הקריאה ב - נ/3:

"הטובה היחידה שאני יכולה לעשות לעצמי זה לקחת אחריות, אני מאחלת לעצמי לא להימצא בסביבה שמשפיעה עלי לרעה, אז הייתי בת 18, היום אני בת 21, יותר אחראית להבין את הדברים האלה, אז פעלתי ממצוקה".

והיא מסיימת את דבריה בנ/3 במלה "תודה".

התרשמתי במהלך הדיונים ובעת שהנאשמת הקריאה בקשותיה לעליה בשלבים, מכנותה ומרצונה העז להשתקם.

אין ספק שמדובר בהתנהלות במיטבה בבית משפט קהילתי.

כל הנסיבות שפורטו בתסקירים ובדברי הסניגורית ולצד אלה דברי הנאשמת עצמה בבקשות לקידומה בשלבים השונים של תוכנית השלבים מביאים אותי למסקנה כי הנאשמת בהחלט זכאית להיות מוכתרת בתואר כמי שסיימה את התהליך בבית המשפט הקהילתי בהצלחה ואני תקווה שתשכיל לשמר הישגיה תוך שתפסע בבטחון במשעול הנכון בו היא פוסעת כיום.

בשולי הדברים: מבלי לקבוע מסמרות באשר לשאיפתה של הנאשמת ולעתידה כמורה בישראל, וזאת בהעדר כל סמכות של בימ"ש זה בנדון, הנאשמת רשאית לשקול הצגת השגיה הרבים בתהליך השיקומי בפני הרשות המוסמכת אשר תפעיל שיקול דעתה במסגרת סמכותה.

סופו של דבר שאני מחליטה לחרוג ממתחם העונש ההולם וזאת נוכח התהליך השיקומי המשמעותי שעשתה הנאשמת עברה הנקי, העדר עבירות נוספות ומכלול האמור בתסקיר המסכם ואשר על כן אני גוזרת על הנאשמת את העונשים הבאים:

1. 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שלא תעבור במשך 3 שנים מהיום עבירה בה הורשעה.
2. צו מבחן למשך 6 חודשים
3. צו של"צ בהיקף של 60 שעות אשר יבוצע בהתאם לתוכנית שתגובש ע"י שירות המבחן. שירות המבחן יגיש תוכנית ואין צורך בהתייצבות נוספת בבית המשפט.

מובהר לנאשמת כי ככל שלא תעמוד בצו המבחן ו/או בצו השל"צ שירות המבחן רשאי לחזור לבית המשפט ולבקש גזירת הדין מחדש.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' אייר תשפ"ב, 09 מאי 2022, במעמד הצדדים.